

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
ABSTRACT.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการเรียนรู้.....	11
สาระหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกู่กาสิงห์.....	14
การจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น.....	23
องค์ประกอบสำคัญของกรอบหลักสูตรท้องถิ่น.....	24
การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	26
การมีส่วนร่วม.....	27
รูปแบบการมีส่วนร่วม.....	27
ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนา.....	27
หลักการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	28
ขั้นตอนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์.....	29
ผลของการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์.....	31

หัวข้อเรื่อง	หน้า
แหล่งเรียนรู้.....	34
แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	34
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้.....	36
การจัดการเรียนรู้ที่ใช้แหล่งเรียนรู้.....	36
ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แหล่งเรียนรู้.....	37
ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	41
บริบทชุมชนบ้านกู่กาสิงห์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้.....	46
กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	67
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ขอบเขตการวิจัย.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สรุปขั้นตอนการวิจัย.....	105
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
กระบวนการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการใช้แหล่งเรียนรู้ ทางวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	107
จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	108
เชิญคณะครูและนักเรียนเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้.....	109
คณะครูร่วมกันจัดทำตารางการเข้าศึกษาแหล่งเรียนทางวัฒนธรรม.....	109
แต่งตั้งครูภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	114
ครูประจำชั้นนำนักเรียนเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้.....	115
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการเข้าเรียนแหล่งเรียนรู้.....	116

หัวเรื่อง	หน้า
ประชุมคณะครู ปรากฏชาวบ้าน ตัวแทนนักเรียนร่วมประชุม.....	116
วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้.....	120
วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้.....	121
ประชุมครูวิชาการ ครูผู้สอน ปรากฏชาวบ้าน.....	122
พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	125
ฐานการเรียนรู้ที่ 1 โบราณสถานขอม.....	125
ฐานการเรียนรู้ที่ 2 พิพิธภัณฑสถานบ้าน.....	130
ฐานการเรียนรู้ที่ 3 สวนเกษตรทฤษฎีใหม่.....	134
ฐานการเรียนรู้ที่ 4 ผ้าไหมพื้นบ้าน.....	138
ฐานการเรียนรู้ที่ 5 วรรณกรรมชาวบ้าน.....	142
ฐานการเรียนรู้ที่ 6 ตัดลายกระดาษพื้นบ้าน.....	147
พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านสมรรถนะสำคัญของนักเรียน.....	150
พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	151
พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้.....	153
ข้อเสนอแนะการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	160
ข้อเสนอแนะระดับแหล่งเรียนรู้.....	160
ข้อเสนอแนะระดับโรงเรียน.....	161
ข้อเสนอแนะระดับเขตพื้นที่การศึกษา.....	162
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	163
สรุปผลการวิจัย.....	164
อภิปรายผล.....	170
ข้อเสนอแนะ.....	177
บรรณานุกรม.....	178
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	183
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและขออนุญาตใช้เครื่องมือ.....	236
ภาคผนวก ค ภาพประกอบ.....	249

หัวข้อ	หน้า
ภาคผนวก ง ผลงานนักเรียน.....	266
ประวัติผู้วิจัย.....	281

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านกู่กาสิงห์..... 15
2	วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางและแนวทางการจัดกิจกรรม..... 81
3	ตาราง 3 ตารางการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมชุมชนบ้านกู่กาสิงห์... 84
4	ปฏิทินการปฏิบัติงานการวิจัย..... 93
5	ตารางที่ 5 สรุปการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 102
6	ตารางการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนบ้านกู่กาสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2..... 110
7	ตารางการเข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5โรงเรียนบ้านกู่กาสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2..... 122
8	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ โบราณสถานกู่กาสิงห์ระหว่างโรงเรียน บ้านกู่กาสิงห์และปราชญ์ชาวบ้าน..... 125
9	ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้โบราณสถาน กู่กาสิงห์..... 129
10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้พิพิธภัณฑ์ระหว่าง โรงเรียนบ้านกู่กาสิงห์ และปราชญ์ชาวบ้าน..... 130
11	ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้พิพิธภัณฑ์..... 133
12	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ระหว่างโรงเรียน บ้านกู่กาสิงห์และปราชญ์ชาวบ้าน..... 134
13	ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้สวนเกษตร ทฤษฎีใหม่..... 137

ตารางที่	หน้า
14 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ผ้าไหมพื้นบ้านระหว่างโรงเรียนบ้านคูกา สิงห์และปราชญ์ชาวบ้าน.....	138
15 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้ผ้าไหมพื้นบ้าน...	141
16 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้วรรณกรรมพื้นบ้านระหว่างโรงเรียนบ้าน คูกาสิงห์และปราชญ์ชาวบ้าน.....	142
17 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้วรรณกรรม พื้นบ้าน.....	146
18 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ตัดลายกระดาษพื้นบ้านระหว่าง โรงเรียน บ้านคูกาสิงห์และปราชญ์ชาวบ้าน.....	147
19 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนหลังจากเรียนฐานเรียนรู้ตัดลายกระดาษ พื้นบ้าน.....	150
20 ผลการประเมินสมรรถนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	151
21 ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	152
22 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 1 ถามว่านักเรียนมีความรู้สึก อย่างไรที่โรงเรียนจัดให้เข้าเรียนแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในชุมชน.....	153
23 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 2 ถามว่ากิจกรรมการเรียนรู้ภูมิ ปัญญาชาวบ้านในแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมนักเรียนประทับใจแหล่งเรียนรู้ใด มากที่สุด.....	154
24 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 3 ถามว่าการเข้าไปเรียนรู้ใน แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมครั้งนี้ นักเรียนคิดว่าเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน อย่างไร.....	155
25 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 4 ถามว่านักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้ เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านจะนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตอย่างไรบ้าง.....	156

ตารางที่	หน้า
26 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 5 ถามว่ามีแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง ที่นักเรียนคิดว่าดีและน่าสนใจและต้องการให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนเข้าไป เรียนรู้บ้าง.....	157
27 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 6 ถามว่านักเรียนชอบวิธีการ เรียนรู้แบบใดมากที่สุด.....	157
28 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 7 ถามว่านักเรียนคิดว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในฐานการเรียนรู้ใดที่ควรปรับปรุงและควรเป็นอย่างไร.....	158
29 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 8 ถามว่านักเรียนโปรดให้ คำแนะนำว่าในปีการศึกษาต่อไปโรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ ใดกับนักเรียนรุ่นน้อง.....	158
30 แสดงความถี่ของการให้สัมภาษณ์ต่อคำถามข้อที่ 9 ถามว่านักเรียนเห็นคุณค่า ฐานการเรียนรู้ฐานใดมากที่สุดและอยากทำอะไรในอนาคต.....	159

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1	แผนที่ตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชนบ้านกู่กาสิงห์ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด.....	58
2	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	75
3	สรุปขั้นตอนการวิจัย.....	106
4	แผนที่ชุมชนบ้านกู่กาสิงห์.....	250

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY